

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden szö 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér. többszöri közlésnél 4 fillérért közöltnék. Nyilt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt kétszer: csütörtöken — vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

M. kir. postafakarék és Clearing számla 10.9.48 sz.

A székely nép anyagi romlásának
indító okai. (1. fejelet)

— Közli: lengyelfalvi báró Orbán Ottó. *514* *110*

Ha visszatekintünk a székely nép életébe ezelőtt csak 35—40 esztendővel és az akkori állapotokat összehasonlítjuk a jelenkorral, a két időszak között óriási különbséget fogunk találni. Abban az időben Udvarhelyvármegyében és a szomszédos székely vármegyékben is akármerre mentünk, legelőinken szebbnél-szebb ökör-csordákat láttunk legelni, határainkon különbnél-különb ménes-csordák, ló-nyájak voltak; közöttük kiváló jó minőségű alapovakkal s esténként a legelőkről a falvakba jövő kiválóbbnál-kiválóbb tehének hosszú sorát nem győztük végig nézni. Ugar-határainkon, minden egyes község határán 2—3 eszténa volt válogatott, a székely nép által tenyésztett juh-nyájakkal. Az ugar-határok patakok melletti és pocsolyás helyein pedig dél táján szép sertés-nyájak hemperegtek. Addig tanyáztak ott, valameddig az idő hűvösebbre fordult és a legelést tovább folytathatták. A jobb módú székely gazda hat szép fiatal tulok-ökörrel, három ekével ment szántani. Az ökröket veres és zöld színre festett tulipános bordiczási járomba fogta; nyakukra vigszavu pergőt, csengőt kötött széles szíjjal és a jobb-móduaknál még a szép piros hárász bojt sem hiányzott az ökör szarváról. Fiaival, vagy a kinek nem volt annyi fia, szolgálkkal, vállaikon nyolczágu szijostöröket tartva, a melyekre dús lombozatu kendercesapót alkalmaztak, kalapjukat, vagy báránybőr sapkáikat félrecesapva, török cseresznye-pipaszáron lógó pipából bodor füstöt eregetve, hajnal pirkadtával csattogtatva ment ki a székely a mezőre szántani. A másodrendű székely gazda négy ökörrel, a harmadrangu pedig két ökörrel, hasonló felszereléssel, örömtől ragyogó arcczal vonult szántani.

Igy mivelte meg a székely ember megelégedetten az őseitől öröklött földet. A jó ökörrrel könnyen szántott, ekéje nyomán recsegve-ropogva dőlt ki a gyom a földből s miután nagy marhaállománya révén jól bírta trágyázni földjét, munkáját dús termés jutalmazta meg.

Ha végig mentünk a községek között, minden jobb módu székely gazda csűrös kertjében 4—5 szép gabona-asztagot láttunk s azok egyrésze az idő nyoma miatt kívül meg volt feketedve, mert akkor az volt a szokás, hogy a csűrös kertben magas asztagtáblákat csináltak cserefából, az asztagokat arra rakták fel, hogy azokban a föld színén a nyirkosság és egér kárt ne okozzon. A székely gazda mindig csak a megelőző évről meghagyott buza-asztagát csépelte el; az az évi termést pedig asztagban hagyta a következő évre azért, hogy terméketlenség esetén gabona-szükséglete biztosítva legyen. A megbarnult asztag büszkeségét képezte a jobb módu székely gazdának. A kinek nem volt minden időben buza-asztag csűrös kertjében, azt nem tartották jó és előkelő gazdának.

A székely gazdának ha akkor valaki azt mondotta volna, hogy tehénnel, lóval, bivalall is lehet szántani, vagy egyéb gazdasági erősebb munkát végezni, annak a szemébe nevetett volna, mert a székely gazda a tehenet csak borjunevelő anyának és tejelő-állatnak tartotta, a lovat pedig tenyésztési és használati czélokra tartotta; a bivalat alig ismerte és egyáltalán nem tenyésztette. A bivalentenyésztést csakis a szászok által lakott vidéken üzték. A székely szántását, vetését és egyéb gazdasági munkáját kizárólagosan csak ökörrrel végezte. Ha országos vagy heti vásárra ment, befogott két, esetleg három jó csikót; azok farkát bokrétára kötötte fel; a sallangos kantárra

piros hárász-bojtot tett. Ha három lóval ment, a lógós lóra harsogó szavu pergőt (csengőt) kötött, ha pedig két lóval ment, akkor a csengőt a „hiszbeli“ (jobbrol fogott) lóra kötötte. A lovat a székelv ember saját szükségletén kívül, főképv fuvarozásra használta, a miből szépen pénzelt. Ősszel pedig — elrándult áruval és egy kevés pénzzel a szászokhoz a „bor-földre“, honnan egy-egy hordócska bort szállított pinczéjébe, hogy téli időre „disznyó-öléskor“ és vendéglátásra apránkint elfogyasztgassa.

Keeskét csak azért tartott, hogy bővebb tejű állat lévén, mint a juh, az esztenán szaporítsa a juhtejet és mert azután több turót is kapott.

Ha utunk éjszákának idején a falvak határain vezettek keresztül, örömmel és megelégedéssel láttuk és hallottuk, hogy az esztenák körül a juhnyájákat őrző, vigan égő pásztortűz mellett heverésző „pakulárok” szép furulya-szavához mily fonséges harmoniával vegyül a juhnyáják kolompjának hangja. Ezek együtt olyan gyönyörű és utólérhetetlen, természetes zenét képeztek, hogy a hallgatót teljesen lebilincseltek és annak élvezetével nem bírt az ember eltelni. (Folyt. köv.)

(Folyt. köv.)

Szemle. Ma minden érdekesebb kérdés hazánkban, mint az, ki lesz a miniszterelnök és kiből fog állani az új minisztérium. A napi lapok hasábos közleményekben tárgyalják a helyzetet, mely ma még az ismeretlenség homályába van burkolva. A belgrádi világhírű események fölött gyorsan napirendre tért úgy a sajtó, mint a közönség. Tudvalevőleg Tisza István gróftól bízta volt meg a felség kabinetalakítással, a mi azonban a nemes gróf legnagyobb ügybuzgóságának sem sikerült, mivel Magyarországon — hol pedig temétlenül sok az ambíciózusz, hatalomra vágyó ember, csodák csodája Fejérváryn kívül — egyetlen minisztert sem talált. Így írják ezt a napilapok s azt hiszik, hogy — miután Tisza a felségnek bejelentette eredménytelen kísérletezését — most immár Tisza és Fejérváry teljesen elvannak cölve. Azt tartják, hogy ismét Széll Kálmán bizatnék meg a miniszterelnökséggel s e végből pénteken este Bécsbe is utazott kihallgatásra a királyhoz.

A vasárnapi munkaszünet módosítása. A kereskedelemügyi miniszter az illetékes tényezők hozzájárulásával hatályon kívül helyezvén az 1891. évi XIII. törvényczikk 3. §-a alapján az ipari munkának vasárnapi szünetelése tárgyában eddig kibocsátott rendeleteket, az ipari munkának vasárnapokon végeztetését e hónap 13-án kelt 28556. számú rendeletével újból szabályozta. Az ujonnan kibocsátott rendeletében összefoglalta a már eddig is engedélyezett kivételeket. Lényegesebb változások csak a kereskedelmi üzletek, a pékipar, a fodrászipar és a hideg husneműek elárúsításával foglalkozók ipara tekintetében vannak. A rendelet a kereskedelmi üzletek tekintetében kétirányú intézkedést tartalmaz. Az egyik szól Budapest székesfőváros területére s eszerint a fővárosban az élelmiszerek elárúsításával foglalkozó üzletek vasárnapokon délelőtt tíz óráig tarthatók nyitva. Egyéb üzletek egész vasárnapon át zárva tartandók. A vidéken ugyan az élelmiszerek elárúsításával, valamint egyéb üzletek délelőtt tíz óráig lesznek nyitva tarthatók. A pékipar az ország egész területére egységesen van szabályozva és pedig akként, hogy a sütés vasárnapon délelőtt tíz óráig folytatható, 10—12 óráig végezhető a magánosok által átadott tésztaneműek vagy pecsenyefélék kisütése. Ez utóbbi azonban csak egy erre önként vállalkozó munkás által végezhető. Tehát a pékipari alkalmazottak munkaszünete 10 órakereskedelmi üzletek, a pékipar, a fodrászipar és a hideg husneműek elárúsításával foglalkozók ipara tekintetében vannak. A rendelet a kereskedelmi üzletek tekintetében kétirányú intézkedést tartalmaz. Az egyik szól Budapest székesfőváros területére s eszerint a fővárosban az élelmiszerek elárúsításával foglalkozó üzletek vasárnapokon délelőtt tíz óráig tarthatók nyitva. Egyéb üzletek egész vasárnapon át zárva tartandók. A vidéken ugyan az élelmiszerek elárúsításával, valamint egyéb üzletek délelőtt tíz óráig lesznek nyitva tarthatók. A pékipar az ország egész területére egységesen van szabályozva és pedig akként, hogy a sütés vasárnapon délelőtt tíz óráig folytatható, 10—12 óráig végezhető a magánosok által átadott tésztaneműek vagy pecsenyefélék kisütése. Ez utóbbi azonban csak egy erre önként vállalkozó munkás által végezhető. Tehát a pékipari alkalmazottak munkaszünete 10 órakor kezdődik és tart másnap reggel 6 óráig. A helyi központi Egyetemi Könyvtár © Fundatár

és fodrászüzletekre nézve a rendelet azon változtatást lépteti életbe, hogy a fodrász- és borbélyipari munka ezentul csak déli 12 óráig végezhető. Az eddigi rendelkezést, mely megengedte, hogy hideg huszműiek, mint kolbász, sonka és az ugynevezett hideg felvágott, valamint a sajtneműek vásárnapokon este 6 órától 9 óráig árusíthatók, ezen rendeletet hatályon kívül helyezte.

Elvi határozatok. A minisztertanács ki-
mondotta, hogy szőlőcsoésznek gazdája ellen hát-
ralékos bére iránt indított ügyének elbírálása a
közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. —
községi utalap nyugdíjazására nem használható.
— Arról, hogy valamely község utcáján szeke-
rekkel való közlekedés közbiztonsági szempont-
ból megengedhető-e, vagy sem, első fokon a fő-
szolgabíró határoz. — Mindaddig míg a gazda,
vagy kertész a saját terményeinek földolgozá-
sára, elárusítására szorítkozik, sem iparosnak,
sem kereskedőnek nem tekinthető még abban az
esetben sem, ha terményeinek elárusítása cél-
jából üzletet tart fenn. Tehát iparigazolvány vál-
tására nem kötelezhetők. — Cselédbér követel-
ések elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik.
— Kihágási ügyekben ujrafelvételi kérelemnek
megfelelő új bizonyítékok alapján többször is
lehet helye. — Idegen rétnek jogtalan lekaszá-
lása által okozott kár megtérítés iránt indított
ügy elbírálása, ha a károsult a kártétvő meg-
büntetését nem kívánja, — nem a közigazgatási,
hanem a kir. bíróság hatáskörébe tartozik.

A Karagyorgyevicsok
és Obrenovicsok.

(2. folytatás.)

Karagorgyevics Sándor (1842—1859.) uralkodása csak átmeneti időt jelez Szerbia történetében; megválasztása különben az európai uralkodóknál sem találkozott mindenütt kedvező fogadtatással; így Miklós. csár 1843. elején a portához küldött jegyzékében határozottan kijelentette, hogy Sándor fejedelem letétele a fő kívánsága, mert személyében nem lát kellő biztosítékot a bonyolult politikai viszonyok tisztázását illetőleg, de másrészt Sándor fejedelem nem általános nemzeti választás, hanem forradalom útján jutott a fejedelemséghez; — ez pedig abban az időben nem volt ajánlás. Miután Ausztria is Oroszország mellé állott, a porta kénytelen volt új választást elrendelni a régi nemzeti szokás szerint 1843-ban s ekkor újból Sándor lett a fejedelem, de ennek fejében kénytelen volt a Milos elleni felkelés vezetőit az országból eltávolítani. Végzetes volt azonban a fejedelemsre a későbbi évek politikai eseményeinek fejleményei alatt, hogy politikai pártállása eltért az általános nemzetitől; az orosz-török háboru alatt ugyanis a nemzet zöme orosz érzelmű volt, míg a fejedelem Ausztria hatása alatt állván, ragaszkodott a porta protektorátusságához. Ez az ellentét még inkább kiélesedett akkor, midőn Sándor fejedelem néhány oly intézkedést foganatosított, melyből sokan a fejedelmi jogkör szélesbítését következtették. A szerb szenátus 1858. áprilisében hozott határozatában tényleg keresztülvitte a fejedelmi jogkör korlátozását olyan formán, mely viszont a szenátust tette volna a tulajdonképeni törvényhozó testületté. Sándor ezt hosszas vonakodás után megerősítette ugyan, de nem számolt azzal, hogy a szenátus határozata következtében megejtendő új képviselőválasztásnak esetleg reá nézve katasztrofikus kimenetele lehet. Az új szkupcsina valóban tulajdonképen ellenzéki letts ami érdekes, az elűzött Obrenovicsok híve. Sándor érezte, hogy trónját elvesztette, míg legelőbbi szándéka az volt, hogy

midőn a választás után a fejedelem az új képviselőket a saját „szerb” fejedelemhez — ezimzett vendéglőjébe meghívta, — ötszáz képviselő közül alig tizen jelentek meg, mire azután maga a fejedelem sem ment fel. A képviselőház elnöke a fejedelem leghevesebb ellenfeje lett; nem lehet tehát csodálunk, ha a szkuposina csakhamar olyan javaslatokkal állott elő, melyek a fejedelem személye és politikája ellen irányultak, sőt végre egyenesen a fejedelem lemondását követelték. Sándor vonakodott ettől, de midőn látta, hogy a hangulat forradalmivá kezd válni, ezt is megvette, mire a szkuposina és a nép az öreg Milos visszahívását határozta el 1859-ben, ami több nehézség leküzdése után meg is történt.

(Folyt. köv.)

Dr. Lukinich Imre.

Tan- és nevelésügy.

Felhívás a román. kath. iskolaszéki elnökökhöz. A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter ur f. évi május hó 10-én 29,581. sz. a. kelt rendelete szerint az iskolafőntartónak a második ötödéves korpótlék államsegélyből megadásáért éppen úgy kell a vallás- és közokt. miniszterhez folyamodni, mint azt első ízben tették s ezen folyamodványukat a tanító díjlevelével, oklevelével, szolgálati bizonyítványaival, a községi előjárásnak a járási főszolgabíró által láttamozott, a község vagy hitfelekezet szegénységéről kiállított bizonyítvánnyal, valamint az iskolába járó tanító gyermekek számának a községi előjárás által megerősített hiteles kimutatásával, továbbá a község vagy hitfelekezet és iskola szabályszerű 1902—3. évi költségvetésével, végre a község, vagy hitfelekezet állami egyenes adójával kiállított bizonyítvánnyal legkésőbb a folyó évi június hó végéig a vármegye közp. bizottságához beterjeszteni, mert ellenkező esetben az 1894. évi 10,000. sz. a. kiadott utasítás 24. §. 4. bekezdése értelmében, ha az iskolafőntartó ezen ideig a korpótlék fedezésére nem kérnek államsegélyt, akkor az esedékessé vált korpótlék teljes összege tőlük fog behajtatni. Székelyudvarhely, 1903. évi június hó 19-én. Jung Cseke Lajos, apát-főesperes.

Az elemi iskolai buktatás.

Nem ritka jelenség elemi iskoláinkban, hogy valamelyik növendékünk fogatékos előismeretét, korlátolt elmeheli gyengesége miatt nem képes az előadottak elsajátítására, nem képes azt magáévá tenni, melynek természetes következménye, hogy a következő évben megismételtetjük vele az osztályt. Vajon ez a buktatás használ-e valamit a tanulónak? Nagyobb szorgalomra serkenti-e őt? Fájdalom, ezen kérdésekre nemmel felelhetünk. Azt sem mondhatjuk ki egész bátorsággal, hogy az ilyeneknek a buktatás mintegy megszégyenítés lenne, mert ez csak igen ritka kivétel. A tapasztalat bizonyítja, hogy a gyermek semmit nem számít a jövő életbeli hivatásával, mert ennek megfontolása az ő gyermeki gondolkodásán kívül esik. Fájdalom, saját szülőitől sem azt hallja: „Tanulj, hogy boldogulj”, hanem — tisztelet a kivételeknek — ellenkezőleg az iskolai kényszerrel oly tehernek tekinti, mely neki nem mindenben van inyére. Áldás helyett — gyermeke fülehallatára — talán átkot szór rá. El is követ minden alkalmat, hogy gyermekét — némelykor igen kicsinyes okok miatt — elvonhassa az iskolától. Kisebb testvérekre való felügyelet, küldözgetés, a gazdaságban való segédkezés s még a legesélyesebb ok is elegendő arra, hogy gyermeke otthon maradjon és sajnos, ritka az olyan szülő, ki az elmaradást kötelességszerűleg előre bejelenteni s a távol maradásra a tanító engedélyét kikérni. S ha az igazolatlan mulasztásért az illetékes hatóság a szülőt számon kéri, elfogadható okot adni nem tud, a mulasztást igazolni nem képes; a hatóság a bírság lefizetésében elmarasztalja. Miután — nem éppen épületes szavak kíséretében otthon kitombolta magát — persze a tanító ellen, mert szerinte ő büntetett — felkeresi a tanítót; színelte barátsággal kívánná általa a mulasztást igazolni, hogy a büntetéstől valamiképp szabaduljon s mikor pedig ez tudtára adja, hogy „ezt nem tehetem, nem szabad”: akkor következik a hadd el hadd. Egész a sárgaföldig lerántja. Szidja hozzá hasonló emberek előtt az utcán, szidja a családban iskolás gyermeke előtt s így kiüli gyermekéből azt a csöppnyi szeretetet is, melyre sikerült a tanítónak megnyerni őt. Semmiképp nem akar megbarátkozni azon gondolattal, hogy a törvény s nem a

tanító parancsol s nem akarja belátni, hogy mindez az ő és gyermeke érdekében történik. Ilyen és hasonló dolgokat — azt hiszem — minden tanító tapasztalt rögs pályáján. A tanító tekintélyének megóvása szempontjából kívánatos volna, hogy az igazolatlan mulasztók ellen a bejelentést, akár maga az iskolaszék, vagy akár annak gondnoka tenné meg. Igen sok kellemetlenségtől mentené meg ez a tanítót.

Jelzett körülmények s az ezeket követő gyakori kimaradások miatt sok gyermek nem tud haladni osztályos társaival, ismereteiben hézagok támadnak, melynek következtében könnyen kimondhatjuk ítéletünket: „megbuktál”. Csak hogy neki ez mindegy. Alig várja, hogy megszabaduljon az iskola kényszere alól, lerázza az iskola porát magáról; de lelkéről is csakhamar lekopik az ismeretek zománca s annak tárháza kiürül. Még nehányszor feljön az ismétlődés s aztán... út a szabadulás órája. (Némely vidéken az évszázó vizsgálat napját szabadulásnak nevezik.) Ki jut az életbe s nincs felvértezve az Isten félelem és felebaráti szeretet ékes virágaival. Ismereteit a kamaszkor lekoptatja s legfeljebb megmarad még annyi, hogy nevét váltó alá tudja írni, mely nem ritkán a végromlásba kergeti őt. Mivel tehát reá nézve a buktatás hatással nincs, szülőjét sem igen érinti, mert sokszor elrebegette neki: „Én sem jártam iskolába, írni, olvasni nem tudok, mégis ember vagyok”. Vagy: „Minek tanuljon annyit, úgy sem lesz pap”; nekünk legalább nevelőknek kell tőlünk telhetőleg pótolnunk, ellensúlyoznunk a forde családi nevelés hiányait az által, ha lehetővé tesszük a gyermeknek azt, hogy elemi iskolai oktatásunkból minél többet sajátíthasson el és azt, hogy az elemi iskola mindenik osztályát elvégezhesse.

Az ismeretek közlése alkalmával — a mit csak lehet — természetben mutassunk be növénydekeinknek. Értelmet tanítsunk. Majd elkövetkezőnek a komolyságnak napjai s akkor edösen fog visszaemlékezni a tanultak nagy részére. Sok szülő amúgy is azt mondja: „Arra való az iskola, hogy ott tanulj, ne zugj annyit a fejembe”. Ha már így van — s vajjon ki hibáztatná a gyermeket — legalább tanuljon az iskolában. Tanulja meg Istent mindennél jobban szeretni, felebarátját becsülni, a hazához, mely minket táplál s egykor hantjával takarni fog, mindig hű maradni s ha kell, érte vért cseppig kiontani. Tanulja meg, hogy mily nagy szegény a tudatlanság és hogy már egy görög példabeszéd is azt tartja: „Ki a betűket nem ismeri, nem is ember”. Mert buta és nevelésre képtelen gyermek — mondja egy nevelő — a ritkaságok közé tartozik. Minden gyermekből lehet valamit faragni, csak érteni kell hozzá, miként minden szántóföldön terem valami, ha nem is éppen buza. „Annyit tudunk, mennyit az emlékezetben megtartani képesek vagyunk”, mondták a régiek. Jelszavunk legyen tehát, hogy elemi iskoláinkban a buktatást mellőzzük.

Gál Mihály.

Tananyag-beosztás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által kiadott új Utasítás értelmében évenként szerkesztendő és a kir. tanfelügyelőséghez legkésőbb minden év június hó végéig beterjeszteni rendelt tananyag beosztáshoz szükséges nyomtatott űrlapok — napontai beosztással az összes osztályok számára minden tantárgyhoz havonta egy iven — kaphatók a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhely.

Egyházi élet.

Építünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárása a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza: Sükösd Vilike 432. sz. gyűjtőívén: Sükösd Vilike 5 K, Szántó Vitus, Morvay Bandi 2—2 K, Morvai Endre, Bene István, Magyar Ferencz 1—1 K, legifj. Bene István 40 f, Hegyalji 20 f, együtt 12 K 60 fillér. Fiafalvi Derzsy Mihály 299. sz. gyűjtőívén: Fiafalvi Derzsy Mihály 4 K, Fikler Adolf 2 K, Olvashatlan, Lövinger Lajos 1—1 korona, együtt 8 korona. Székely Ferencz 384. sz. gyűjtőívén: Székely Ferencz 2 K 90 f, dr Varga Lajos, Budapesti N., Györfy Aladár 1—1 K, Orosz István 50 f, □ testa, Olvashatlan, Balogh Zsiga 40—40 f, együtt 8 korona. Sándor Jenő 157. sz. gyűjtőívén: Ráduly Jánosné, Sándor Jenő 2 K, Muzsnay Géza 1 K, együtt 5 korona. Biró Elek

4. sz. gyűjtőívén: Kolozsi unitár. egyházközség 2 K, Csete Imre, id. Kozma Pál 1—1 K, Kovács József 50 f, Székely Mihály 40 f, id. Kun József, Kun Pál, Bernát Istvánné, Kozma József, Kovács János, Bodi Istvánné, Kun Márton, Kun János, Kutos Márton, Kun Sándor 20—20 f, ifj. Farkas Ferencz 10 f, együtt 7 korona. Ádám Albert 405. sz. gyűjtőívén: Ádám Albert 20 K, Damokos Andor 10 K, együtt 30 korona. Murányi Farkas Sándor 135. sz. gyűjtőívén: Murányi Farkas Sándor 6 K, Létay Gábor 2 K, együtt 8 korona. Id. Daniel Gábor 108 sz. gyűjtőívén utólagosan: Hirsch Adolf 5 korona. Az I—IX. közlemény összege 2069 korona 44 fillér. E közlemény összege 83 korona 60 fillér. Összesen 2153 korona 04 fillér.

Irodalom.

A szerb vérfürdő. A belgrádi véres, borzalmas események foglalkoztatják most a közvéleményt. A közkeletűségnek örvendő Csillag Máté által szerkesztett „Képes Családi Lapok”, ez a 25 éve fennálló szépirodalmi hetilap, Sándor és Drága lemeszárlása alkalmából rendkívüli számot adott közre, mely az összes eddig megjelenetknél sokkal kimerítőbben, bővebben, érdekfeszítően tárgyalja az Obrenovics család végpusztulásának történetét. Az igen érdekesen megírt számot több mint 50 kitűnő kép tarkítja, melyek a Karagyorgyevics és Obrenovics család 100 éves viaskodásait tárják elénk. Megtaláljuk a „Képes Családi Lapok” ezen számában a paraszt dinasztia keletkezésének, a Karagyorgyevicsnek, Obrenovicsnak, Milánnak, Natáliának, Sándornak, Dragának igen hű élettörténeteit és az események méltatását egészen a rémes királygyilkos éjjelig. A „Képes Családi Lapok” ezen rendkívül érdekes száma kapható minden nagyobb könyvkereskedésben és megrendelhető 40 fillér előzetes beküldése ellenében a kiadóhivatalban Budapest, VI., Ó-utca 12. Különben a „Képes Családi Lapok” előfizetési ára 3 hóra csekély 3 korona.

Rákóczi Album. A Rákóczi szabadságharc kétszázados évfordulója alkalmából értékes, becses és időszerű ajándékkal kedveskedik olvasóinak a legrégibb és legnagyobb, legjobban szerkesztett független irányú magyar napilap: az Egyetértés. Egy Rákóczi-album lesz ez a kiválóan becses diszmuuka, amelynek nagyobbik fele a kétszázados dicső események írásban és képen való ismertetésének és bemutatásának lesz szánva. A Rákóczi-korszak lesz tehát az album főtárgya s hivatott művészek képei, a legkitűnőbb írók és történet-tudósok, valamint politikusok tanulmányai festik majd hiven ezt a hatalmas időszakot... Ezen felül persze az év minden kimagasló eseményének és a magyarság minden nagy érdekének jut tér az albumban s lesz ezeken kívül nagy irodalmi része is, amely díszére válik majd minden könyvtárnak. Mutatóul ez albumból minden újonnan belépő előfizetőnek a kiadóhivatal azonnal küld teljesen ingyen és bérmentesen egy gyönyörű kartonlapot, amely Kossuth Lajos leghívebb arcképe. A kép, amely sok massal együtt az album egyik melléklete lesz, Morelli tanár metszése és a Franklin-Társulat kitűnő nyomdájából kerül ki. Az év közben járó kedvezésekből ez a karácsonyi ajándék nem von el semmit. Nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, a legkitűnőbb regények, nagy események idején külön kiadások és külön mellékletek sohasem maradnak el. Az Egyetértés megrendelhető egy hónapra 1 fnt 80 krért a kiadóhivatal: Budapest, IV., Vármegyec-utca 11. szám.

Különfélék.

M. t. olvasóinkhoz most, a folyó évi második negyed végén azt a tiszteletteljes kérelmet intézzük, hogy lejárt előfizetésüket megújítani és esetleges hátralékaikat mielőbb kiegyenlíteni kegyeskedjenek, hogy nem kicsinylendő feladatainknak mi is pontosan megfelelhessünk. A „Székely-Udvarhely” hetenként kétszer csütörtökön és vasárnap, tehát minden héten kétszer kerül a székely anyaváros és vármegye közügyeit. Nem riadva vissza semmi áldozattól: hiven, lelkiismeretesen és pártatlanul szolgálja a székely érdekeket. Az a pár korona előfizetési díj, mely egyeseknek amúgy sem lehet sok — bőven visszatérül azáltal, hogy legjobb tehetségünk szerint, mindig oly közleményeket kívánunk hozni, melyek lapunk hivatáskörébe tartoznak s a közérdeket előmozdítani hivatottak. A székelység ügyeivel állandóan foglalkozunk, mert hiszen székely népünk előhaladása, boldogulása nemcsak székelyföldi, hanem elsőrendű magyar nemzeti érdek is. Legyen szabad tehát m. t. olvasóink és önzetlenül támogató munkatársaink eddig tapasztalt nagybecsű pártfogását továbbra is kérnünk, hogy elvállalt köte-

lezettségünknek — lehetőleg — még fokozottabb mértékben megfelelhessünk. A „Szekely-Udvarhely” előfizetési ára lapunk homlokán olvasható. Az előfizetések postadíjmentes beküldésére a 10489. sz. m. kir. postatakarékpénztári befizetési lap használható. — Nyáron az egész fűrdővad alatt előfizetőink ohajtására a „Szekely-Udvarhely”-et bárhová megküldjük még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

— **Időjelzés** a meteorológiai intézet június 20-iki távirati jelentése szerint: Változékony, meleg, sok helyütt csapadék.

— **Királyi adomány a Székely- emlékre.** Dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József királyunk ő Felsége, hogy mennyire érdeklődik székely nemzeti hagyományaink iránt, fényesen bebizonyította legújában azon atyai jószágával is, hogy a létesítendő agyagfalvi Székely- emlékre magánpénztárából 1000 koronát kegyeskedett adományozni. Legalkotmányosabb királyunk ezen tényével is örök hálára kötelezte székely nemzetét. A királyi adománnyról közelebbről bővebben szólunk.

— **A katonaság és polgárság ünnepe.** Székely anyavárosunk intelligens közönsége nem egyszer és mindig kedvesen mulatott helyőrségünk derék tisztikarával egyértelműen. A mai napon ismét alkalma lesz közönségünknek, hogy a főnálló jó viszonyt polgárság és katonaság között még szorosabbá, erősebbé tegye. A „Szekely-Udvarhely” mult számában részletesen ismertetté a szentencziójában nemes és hazafias célzatu ünnepségre — melyet a helybeli katonaság ma (vasárnap) délelőtt 11 órakor a városi laktanyában fog megtartani — ismételt felhívjuk közönségünk figyelmét. Matasich Károly őrnaggyal élén tisztikarunk mindenkit szívesen fogad és lát a bár katonás jellegénél fogva szerény, de azért közönségünkre nézve bizonyára nem érdektelen, a harcmezőn hazánk védelmében vitézül elesett székely testvéreink emlékeztetere rendezett ünnepségen. Kiss Domokos tizedes, a ki ezen művével érdemelte ki a közelebbről gallérjára tűzött két csillagját, valóban remek alkotással örökítette meg vitéz bajtársainak emlékét s magában véve ez is érdemes volna a megtekintésre.

— **Személyi hír.** Rieger Ferencz cs. és kir. dandárparancsnok szerdán Kolozsvárról városunkba érkezett és a helybeli helyőrséget megvizsgálta. Csütörtökön délután tovább utazott.

— **Dr Szádeczky Lajos,** a kolozsvári egyetem tudós tanára ma városunkba érkezik, hogy mint kormánybiztos az ev. ref. kollegium érettségi vizsgálatain részt vegyen. Az érettségi vizsgálatok e hó 22-én és 23-án tartanak meg. Itt időzése alatt — mint halljuk — a hírneves tudós Nosz Gusztáv kir. főreáliskolai tanárnak lesz a vendége.

— **Ravasz Árpád** helybeli ev. ref. kollegiumunk kiválóan tehetséges fiatal tanárát a Budapest székesfővárosi ev. ref. gimnáziumhoz rendes tanárnak választották meg. Ravasz távozását sajnáljuk egyrészt, másfelől pedig örülnünk kell, hogy jeles képzettségének, irodalmi hivatosságának megfelelő tér nyílik a fővárosban.

— **Áthelyezés és kinevezés.** A m. királyi pénzügyminiszter áthelyezte a csikszeredai számvékösségi kirendeltségtől az itteni kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvékösséghez Bács Károly pénzügyi számtisztet és helyére kinevezte díjtalan számgyakornokká a csikszeredai számvékösségi kirendeltséghez Weinstein Jakab brassói lakost.

— **Nyilvános felolvasó összejövetelét** — mint lapunkban már jelezve volt — az udvarhelyvármegyei Muzeum-Egyesület saját alapja javára ma (vasárnap) d. e. 10 órakor, a vármegye-ház dísztermében fogja megtartani, melyre az érdeklődő közönség figyelmét ismételt felhívjuk. Az érdekes és ritka műélvezetű igérő programmal valóban megérdemli, hogy intelligens közönségünk tömegesen részt vegyen ez előadáson. Lukinich Imre dr. kir. főreáliskolai tanár, jeles történetíró a székelyudvarhelyi Csonka-vár történetéről, Burger Arthur román. kath. főgimnáziumi tanár pedig a székelyudvarhelyi 100 év előtti konyháról eredeti forrásból merített, tanulságos és élvezetes felolvasást tart. Ezután Ferenczy Géza „Körmives Kelemen” című székely balladát szaval. Végül Vikár Béla fővárosi író, az Akadémia irodalomtörténeti bizottságának tagja a hún-székely írást ismerteti. Ismételt ajánljuk az érdekes „matinée”-t közönségünk figyelmébe.

— **Helybeli szakiskolánk** évről évről vizsgálatai csütörtökön, pénteken és szombaton általános érdeklődés mellett, igen szép sikerrel folytak le. A kereskedelemügyi miniszter képviseletében Nagy Virgil műszaki tanácsos, miniszteri biztos vett részt a vizsgálatokon s nagy érdeklődéssel figyelte azok lefolyását. Ugy az elméleti, mint a gyakorlati oktatás terén az intézet derék tanári kara és tehetséges növendékei által fölmutatott fényes eredmény kiváló megelégedést érdemelt ki a miniszteri biztosnak, a ki ebbeli érzelmeinek lépten-nyomon kifejezést is adott elismerő nyilatkozataival.

— **A Magyar Ujságkiadó Országos Szövetsége** ma (vasárnap) az Otthon helyiségében Budapesten választmányi ülést tart Zilahi Simon elnök vezetése alatt. Az ülésen lapunk felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa, mint a választmány rendes tagja, szintén résztvesz s e célból a tegnapi délutáni vonattal elutazott.

— **Művészi hangverseny.** Kertész Albertné F. Lujza jövő hó első felében városunkban egy páratlan művészi hangversenyt rendez, mely alkalommal Budapestről Kadics Luigia Szidonia orsz. m. kir. zeneakadémiát végzett okleveles opera énekművésznő és Ábrányiné Vein Margit a budapesti hangversenyek kedvence fog fellépni több művészi énekszámokkal. Előre is jelezhetjük, hogy a művésznő széles körben elismert, gyönyörű hangjával és művészi képzettségével nálunk ritkán előforduló élvezetet fog nyújtani közönségünknek. A program néhány számában a kísérleteken kívül Kertész Albertné saját szerzeményű koncert-darabjaival működik közre, a melyeket több más darabokkal együtt nagy tetszéssel fogadott el Budapesten a bíráló bizottság és mind sajtó alá kerülnek.

— **Egy jótékony uriaszony,** özv. zarándi Knöpfler Vilmosné, Ugron Gábor anyosa, halt el folyó hó 15-én életének 71-ik évében Marosvásárhelyt. Halála Erdélyszerte általános részvétet keletkezett.

— **A vágás—dobói ifjuság** e hónap 28-án (vasárnap) este 7 órakor kezdődő makedvelői színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez, melyre a n. é. közönséget e helyen is tisztelettel meghívja a rendezőseg. Belépési díj személyenként 60 f, gyermekeknek 20 fillér. Felülfizetéseket jótékonycélra közönséggel fogad és hirtelileg nyugtáz a bizottság. Színpad körül Szigligeti Ede örök szépségű nepszínműve: „A cigány”. Az ügybuzgó és fáradhatatlan rendezes nagy munkája Jartó Aron vágási román. kath. kantor-tanító vállaira nehezedik, a ki különben Zsiga cigányt fogja alakítani. A többi szereplők: Antal Bálint, Dobai Albert, Antal Sándor, Simó Dénes, Lázár Juliska, Dobai Martha, Jartó Aron, Toásó Miklós, Marton Róza, Toásó Ferencz, Kovács Ferencz, Szélyes Róza, Antal Regina, Kovács Juliska, Lázár Vilma, Vágási Mihály, Tóth Ferencz, Dobai Ferencz, Dobai Gergely.

— **Gazdálkodási rendszerünk** egyes helyeken örvendetes javulást mutat. Mint bennünket értesítenek — a Nyikó vidéken évről-évre több takarmányt termelnek. Kezdi a kisbirtokosok is belátni, hogy okszerű táplálkozás után a tehének jobb és több tejet adnak s viszont a borjúkat erőtakarmánnyal is jól lehet felnevelni. A tej pedig ez esetben inkább értékesül a háztartásban.

— **Mi a hölgyek disze?** Szép, tiszta, üde arczbőr! Ez biztosan elérhető a Földes-féle Margit-crème által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-crème az összes szépitőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdít, fiatalít és szépit. Szeplőt, kiütéseket, foltokat, ránczokat és egyéb bőrbajot eltávolít. Ára 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszertárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Néhány őszinte szó** a zetelaki arányosítási ügyben czímmel, Robur írói álnév alatt egy másfel ives füzet jelent meg Budapesten A füzet tartalma bővebb fejtegetésekkel ugyanazt mondja el, amit a „Szekely-Udvarhely” ez évi 46. számában Simó Mátyás tollából közöltünk volt.

— **Építkezések.** A cselinai állami elemi iskola helyreállítását 11,537 K 80 f előirányzott összeggel Benkő Mihály székelykeresztúri építőmester nyerte el 1:1 százalékos árengedéssel Segesvárt. — Beszterce város egy zászlóalj gyalogság elhelyezésére szolgáló laktanya építésére 198,783 K 55 f összeggel július hó 6-ára árlejtést hirdet. — A brassói államépítészeti hivatalban a barcaufalusi áll. elemi iskola és melléképületeire 19044 K 37 fillérrel június 30-án

versenytárgyalás lesz. — A sepsiszentgyörgyi államépítészeti hivatalban július 2-án, a brassói csikszereda-topliczai áll. közuton levő 17. sz. hid újból építésére és a Sáros-patak szabályozására 6664 K 36 f erejéig árlejtést tartanak. — A dévai államépítészeti hivatalnál Mezőlivadia községben emelendő áll. elemi isk. épületre július 3-ára 23991 K 66 f összeggel versenytárgyalás lesz. — A segesvári kir. járásbírósnál július 2-án a bíróság vezetőjének hivatalos helyiségében, a bíróság és fogház elhelyezésére szolgáló épületek és tartozékainak újból építésére, 110 ezer 839 K 9 fillér összeggel, 5500 K bányapénz letétele mellett, zárt ajánlati versenytárgyalást fognak tartani.

— **A gabonafélék megdülése elleni védekezés.** Egy tapasztalt német gazda írja, hogy a trágyázás és vetés sűrűsége a gabona megdülésére nagy befolyással van és ennek bizonyosságul felemliti, hogy a 90-es évek kezdetén egyik igen kővér talaju dűlőjében erősen trágyázott burgonya után búzát vetett és mert félt, hogy az megdül, gyenge ammoniak-szuperfoszfát trágyázást adott alája. A buza véletlenül ritkán is vettett és daczára a megdülésre kedvező időjárásnak, nem dül meg, de gyenge termést adott. A következő évben ugyancsak erősen trágyázott burgonya után ugyanezen dűlő egy másik táblájában sűrűn vetette a búzát és az előző évhez hasonlóan ammoniak-szuperfoszfáttal trágyázta. Közvetlen szomszédai ugyanilyen talajban trágyázott burgonya után ritkábban vetettek a búzát s az ő vetése megdült, emezeké nem. Miután az állandó mély művelés következtében a buza nála eléggé kifejleszthető gyökereit és tavasszal hengerre is volt, a megdülés okát nem a talaj meglazulásában, hanem a szalma elhajlásában, tehát gyengeségében látja. Ugyanezen évben a két szomszédos tábla közül — melyek talaja igen buja volt — az egyiket erős foszforsav-trágyázással, kissé ritka vetéssel porosz morgenenként megdülés nélkül 18 q árpát, a másikon pedig sűrűbb vetéssel csak 10 q-t aratott s az utóbbi táblán az arpa erősen dült volt. Hogy a gabona esős években jobban megdül, mint különben, általános ismert tény és természetes is, mert a szalma bujábban nő, sejtiszóvetei lazabbak és kevesbé szilárdak. Ha az ilyen gabonát erős szel eri, a gabona úgy megdül, hogy nem képes többé felállni, de ha szárazabb az időjárás és erős eső verte le a gabonát, akkor az gyakran feláll. A megdülést tehát ezek szerint elősegítik a melyen gyökerező növények — különösen a lőhere és lobab — azért, mert gyökérmagadványaikkal az altalajt lazítják, ezen kívül előmozdítja azt a sűrű vetés és a túlerős nitrogén-trágyázás. Ellensúlyozhatjuk a megdülést: erős foszforsav trágyázással, a nitrogén-trágyázás részbeni redukálásával, ritkább vetéssel és — amennyiben lehetséges az — erős szalmája feleség termelésével.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járásbírósnak bűnügyi osztályánál e hó 12-én a következő ügyek nyertek elintezést: Székely János felsőfőfalvi lakost súlyos testisértés vétségért 14 napi fogházra és 4 K pénzbírságra, Török László és Ferenczi Ferencz (disznó) fenyédi lakos lopás vétségért 2-2 napi fogházra ítéltettek.

Szerkesztői üzenetek.

F-I. Illetékes helyről szerzett információink szerint — állami gyermek menhely igen is volt tervbe véve Székelyudvarhelyre. Azonban — sajnos — még eddig csak az ígrettet vagyunk.

Nyilt-tér*

Válasz

a „Szekely-Udvarhely” 48-ik számában közzétett nyilatkozatra:

Jegyző uram!! Seprünk szívesen; elejétől fogva ez volt komoly szándékunk. — Nem érzi-e, hogy a szemétnak a falunkból is ki kell mennie? — Hej, hej! kártyavár, üres beszédek, száka és gerenda — együtt szemlélhetők a menekülő szemében. A kétszeres díjakat mostanában így fordítják magyarrá: »aki sokat markol, keveset fog!»

Gergely Mózes és Simén Ferencz.

Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Rövid használat után nélkülözhetlen.
Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.
Bizonyítvány kelt Bécs
ben, 1897. júl. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetlen
fogtisztító szer.

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el ezáltal. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

192—1903. sz.

Pályázat.

A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház keblitanácsa egyházzolgái és harangozó állásra ezennel pályázatot hirdet. Javaldalma: tisztességes lakás és 500 korona fizetés, havi utólagos részletekben. Feltételek megtekinthetők naponként a ref. lelkészi irodában, hová a pályázati kérvények is **1903. június 27-én déli 12 óráig** nyújtandók be. Az állás július 1-én foglalandó el.

Székelyudvarhely, 1903. június 18.

Egyház keblitanács.

170—1903. vltói szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbírósnak 1902. évi Sp. II. 754/3. sz. végzése következtében dr. Horváth Lipót budapesti I. József-tér 14. ügyvéd által képviselt Horváth Sándor budapesti lakos javára, Bartha Andor bardóczi lakos ellen 183 korona s járulékaik erejéig 1902. évi okt. hó 13-án fogatosított ki-elégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-ság 1902-ik évi V. 445—3. sz. végzése folytán 183 korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi márczius hó 7. napjától járó 5 százalék kamatai, 1/2 százalék váltódíj és eddig összesen 96 K 44 fillérben bíróság már megállapított költség erejéig Bardóczi községében alperes házában leendő eszközölésére **1903. június 22. napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. törvénycikk 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt H.-Okládon, 1903. évi május hó 10.

POLLÁK IGNÁCZ,
kir. bír. végrehajtó.

„Nincs többé tyukszem!”

Ha tyukszemeitől meg akar szabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

Denzinger-
féle

„VÍKTÓRIA”
tyukszem —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyuksze-met is eltávolítja — Ára tégelyenkint 1 korona 30 fillér. — 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló: **DENZINGER ADÁM** Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Ne vegyen
CZIMBALMOT vagy **HARMONIUMOT**
míg
REMENYI MIHÁLY mű hangsze-rész —
legújabb képes árjegyzékét át
nem olvasta, mely ingyen és
bérmentve küldetik Budapest
ről, Király utca 44/l szám.

Fagylal! a legkülönbözőbb választékban
is friss minőségben **ugy pompás — cukrászsütemények**
allandóan kaphatók: **Ernst György cukrászatában** Székelyudvarhelyt,
Deák-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket
pontosan teljesít.

Premier Kerékpárok
leg
finomabb
a világ
Arjegyzék
Premierwerke Eger, Csehszág

Képes levelező-lapok

gyönyörű kivitelekben,
legnagyobb választék-
ban kaphatók **BETEGH**
PÁL könyvkereskedé-
sében Sz.-udvarhelyt.

Rum, cognac, silvorum,

likörök, likörkrémek stb. az általam készi-
tett vegytiszta esszenciák és kompozíciók-
kal házilag egy nyolczad, sőt egynegyed
részben olcsóbban állithatók elő, mint
készre vett áruk. — Árjegyzék és haszná-
lati útmutatás ingyen és bérmentve. **Baros**
Gábor Budapest. VII. Dohány-utca 1. sz.
... Esszenciák és kompozíciók gyára. ...

SCHOTTOLA ERNŐ

Budapest, VI Andrassy-ut 2. szám.

Legnagyobb raktár egészségügyi, kényelmi és sportezikkekben. —
Szagmentesen záró szoba-klosettek. — Hygienikus köpő-edények. — Korcsolyák és
jégpatkók. — **Thermophor: Testmelegítő**, mely tűz nélkül a meleget
3—6 órán át tartja. — *Betegtoló kocsik minden áron.*

Minden osztályról külön
árjegyzékek kívánatra
ingyen küldetnek meg.

Most érkeztek és szabott, **olcsó árak mellett kaphatók!**

Különböző ajándék díszművek. * * * Finom leválpapírok dobozokban.

Képes levelező-lapok!

Legfinomabb bőr- és doublett-arany díszmű-árak.

Női finom bőr kézi-táskák
Pénztárczák és pénzes erszények nagy
választékban

Tollkések a legkülönbözőbb felszerelésekkel.
Női és férfi doublett-arany óra- és nyak-
lánczok

Dohány-, szivar- és szivarka-tárczák!

Hegedűk és hegedű-felszerelések. * * * Hegedű- és ceterahúrok.

Valódi chinai kézi- és díszlegyezők!

Papír- és írószer újdonságok. — Diszes teniatartók és tollszárak.

„Turul” szabadalmazott író toll-betét.

Ugyisint több, itt föl nem sorolt díszmű-árak, papírművek, írópapírok
és írószer készletek is **olcsón**, lelkiismeretes kiszolgálás mellett be-
vásárolhatók:

* BETEGH PÁL *

könyv-, papír, író- és rajzszerkereskedésében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.

Most érkeztek és szabott, **olcsó árak mellett kaphatók!**